

VASTUULLISEN
MATKAILUN
PORTAAT

Ilmastonmuutos ja matkailu

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

jamk

Ilmastonmuutos ja matkailu: kertaus

Kerrataan.

Erityisesti paikkaan sidottu matkailutalous ja luontoon perustuvat matkailun muodot ovat herkkiä muutoksille.

Matkailu eri muodoissaan aiheuttaa päästöjä, jotka voimistavat ilmastonmuutosta.

-> tarve sekä sopeutumiselle että torjumiselle

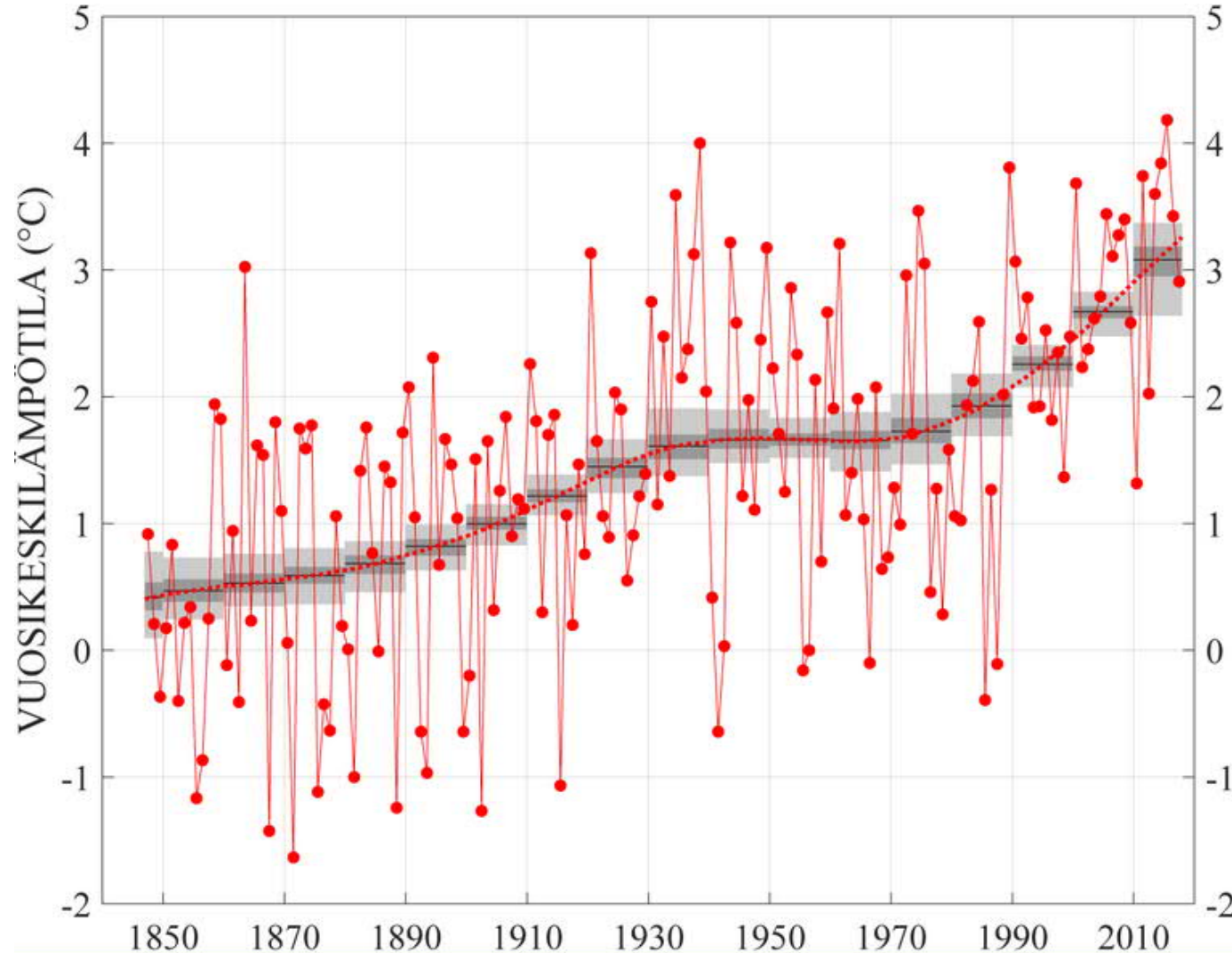
Ilmastonmuutos: taustat

Ilmasto tarkoittaa ilmasto-olosuhteiden (lämpötila, sateisuus, lumiolot, aurinkoisuus, pilvisuus jne.) pitkän ajanjakson keskiarvoa (jossakin paikassa).

Sää viittaa yllä mainittujen olosuhteiden hetkelliseen tilaan tietyssä paikassa.

Ilmastonmuutos: mitä on havaittu?

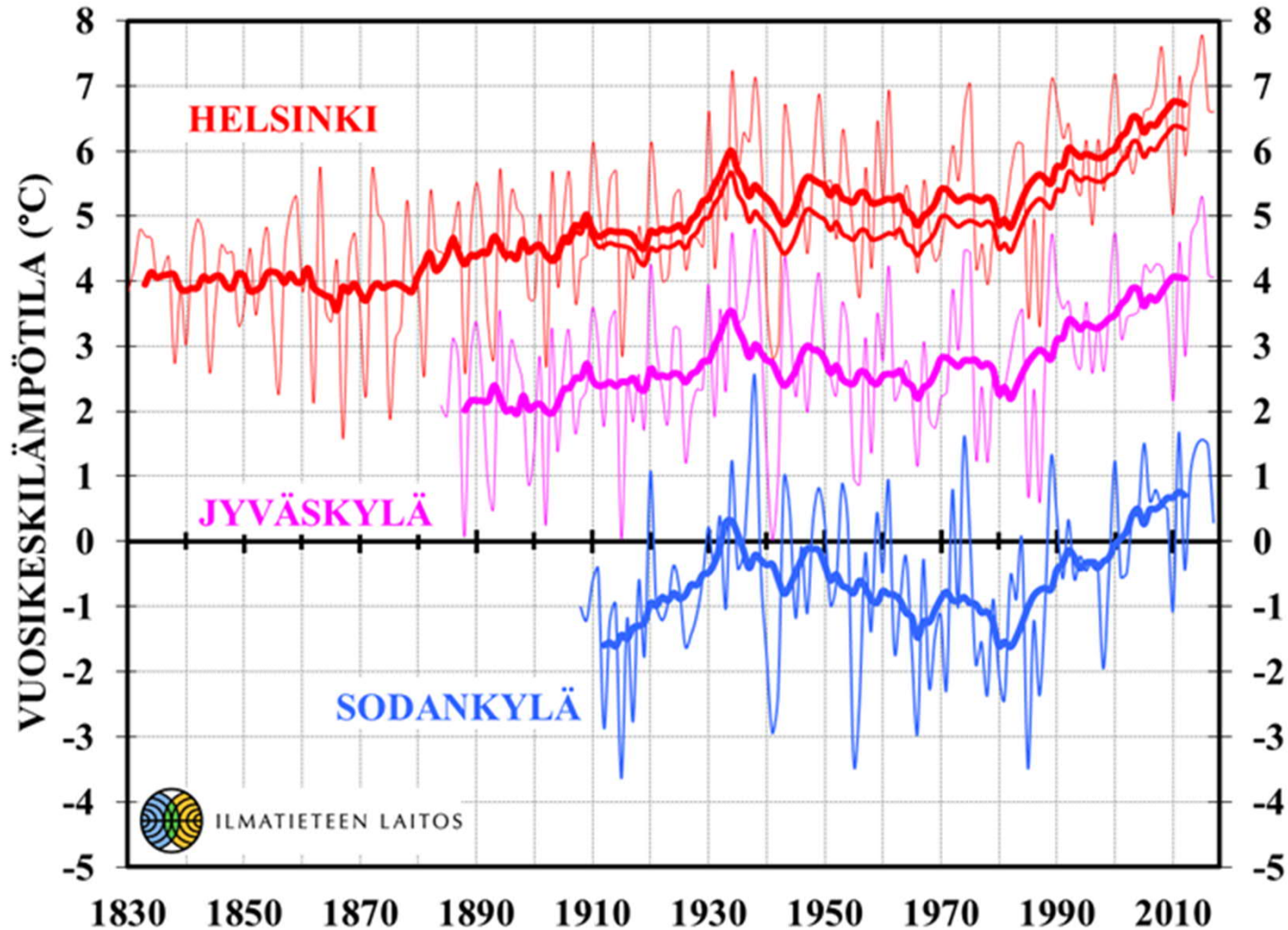

Tältä havaittu ilmastonmuutos näyttää lämpötilan osalta Suomessa.

Suomen vuosikeskilämpötila 1847–2017.

Lähde: Ilmasto-opas.fi

Ilmastonmuutos: mitä havaittu eri puolilla Suomea

Tältä havaittu ilmastonmuutos näyttää lämpötilan osalta eri puolilla Suomea.

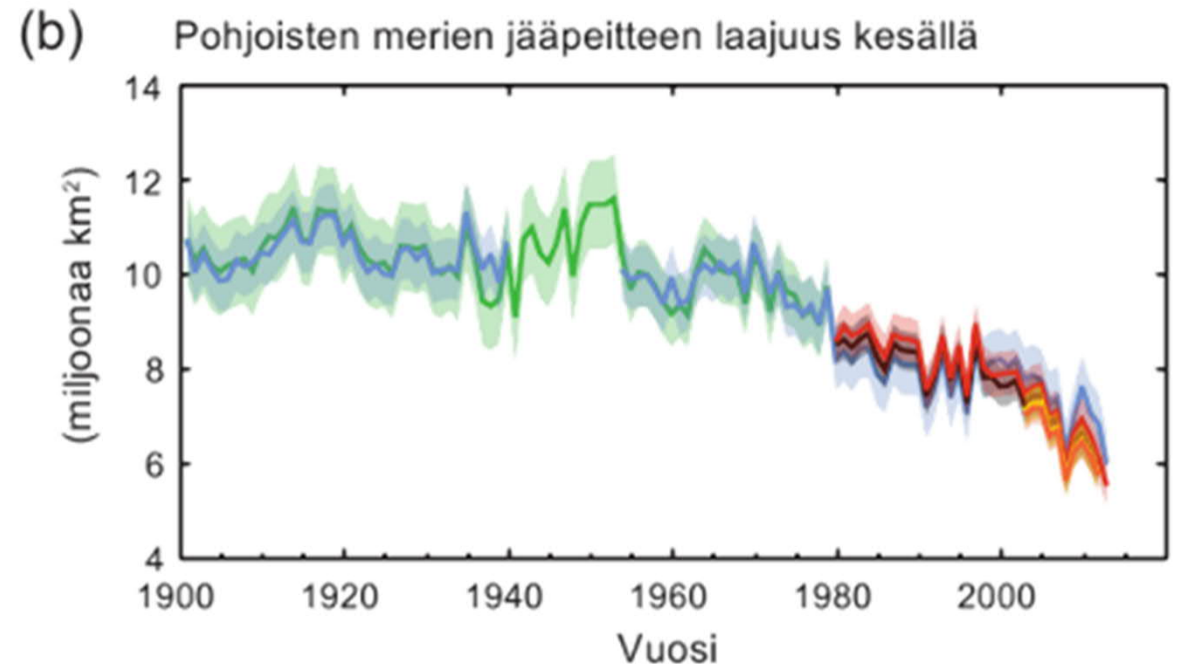
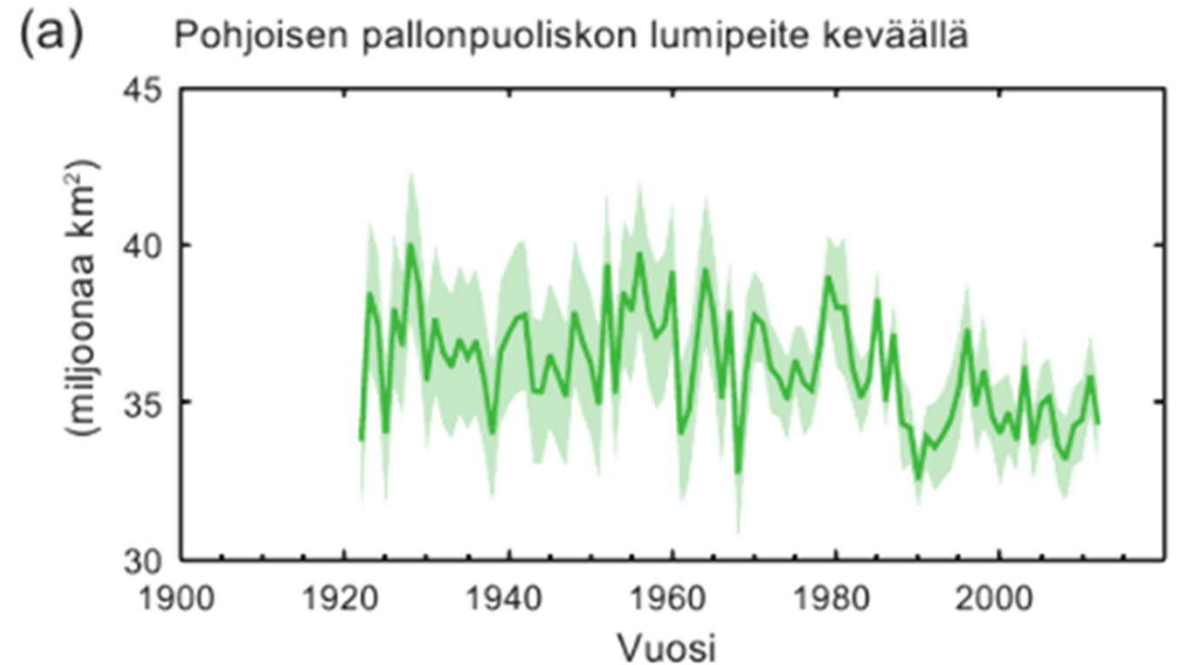
Vaihtelu on suurta, mutta lämpötila on noususuuntainen.

Lähde: Ilmasto-opas.fi

Ilmastonmuutos: pohjoiset alueet

Tältä havaittu
ilmastonmuutos näyttää,
kun tarkastellaan
lumipeitteessä ja merten
jääpeitteissä tapahtuneita
muutoksia pohjoisilla
alueilla.

Lähde: Ilmasto-opas.fi

Ilmastonmuutos: havaintoja

Ja tältä havaittu ilmastonmuutos kuulostaa, kun sitä tarkastellaan matkailutoimijan näkökulmasta.

- ”No kyllähän sen huomaa nyt näinä viimeisinä talvina, että se talvi on erilainen ko se toiminta tapahtuu talvella, niin sen, niinku kiinnittää huomiota siihen eniten, että ei ole ennen tarvinnut niinko olla vesisateessa keskellä joulukuuta, että se on. Ja sitte että kausi, lumi tulee aina myöhemmin ja lähtee aikaisemmin poies, mutta sitte taas niinko viime talvenakin oli aika pitkään lunta että vähän vaihtelee, mutta tuntuis että niinko lämpenee kuitenkin näin yhtäkkiä aatellen.”

Lähde: Tervo-Kankare 2018

Ilmastonmuutos: matkailuyrittäjien havainnot (Lapista)

Table 3. The perceived changes in natural environment by category (number of remarks if > 1).

Season changes				
Snow cover changes (amount of snow, arrival and melting of snow) (<i>n</i> = 24)	Warming of winters (<i>n</i> = 14)	Warming of summers (<i>n</i> = 13)	Timing and length of seasons (winter, spring, summer) (<i>n</i> = 9)	Coldness of summers (<i>n</i> = 3)
Weather changes				
Increase in occurrence of extreme weather (<i>n</i> = 4)	Increasing wind strength (<i>n</i> = 3)	Less predictability of weather	Less extreme weather phenomena	
Flora and fauna				
Occurrence of lemmings, large autumnal carpet (a moth) (<i>n</i> = 4)	Not enough lichen for reindeer (too many reindeer in the area)	Tree growth	Number of squirrels has increased	Changes in the timing and size of mushroom crops
Other				
Ash cloud (<i>n</i> = 2)	Mistiness because of snow-making	Increasing construction may threat landscapes	Water shortage	Mining boom

Ilmastonmuutoksen riskejä ja mahdollisuuksia Suomessa

Energia ja teollisuus

- Sähkön saatavuuden turvaaminen poikkeusoloissa
- Riskien hallinta muuttuvissa vesiolosuhteissa
- + Lisää vesivoimaa ja bioenergiaa

Riistan- ja poronhoito

- Porolle sopivan ravinnon määrä ja laatu
- Loisepidemiat lisääntyvät
- Lumettomuus riski talviturkkisilla eläimillä

Luonnon monimuotoisuus

- Muutokset kasvien ja eläinten levinneisyydessä
- Vieraslajit lisääntyvät
- Lajien uhanalaisuus lisääntyy

Maatalous

- Tauti- ja tuholaisriskit lisääntyvät
- Ääri-ilmiöt aiheuttavat satotappioita
- + Uudet lajit ja satoisammat lajikkeet

Metsätalous

- Metsätuhot lisääntyvät
- Roudattomuus vaikeuttaa puunkorjuuta
- + Puuston kasvu lisääntyy

Matkailu

- Talvimatkailukausi lyhenee
- + Kesämatkailun suosio voi lisääntyä

Vesivarat

- Tulvariskit lisääntyvät
- Ravinteiden huuhtoutuminen lisääntyy
- Pohjaveden määrä ja laatu muuttuvat

Rakennukset ja alueiden käyttö

- Hulevesitulvat lisääntyvät
- Ulkoverhouksen kosteus- ja tuulirasituksen kasvaa
- Maan vesipitoisuuden kasvu heikentää kantavuutta

Liikenne

- Rankkasateiden vaikutus teiden käytettävyyteen
- Liukkauden lisääntyminen

Kalat ja kalastus

- Kalakannat pienenevät
- Uhanalaiset kalalajit vaarantuvat

Ulkoiset uhat

- Globaalit taloushäiriöt
- Konfliktien yleistymisen
- Luonnonvarakonfliktit
- Ympäristöpakolaisuus

Itämeri

- Merenpinnan nousu
- Suolaisuuden väheneminen, rehevöityminen

Terveys ja hyvinvointi

- Helle, kaupunkien lämpösaarekkeet
- Talousveden pilaantuminen rankkasateiden vuoksi
- Muutokset eläinvalitteisten tautien levinneisyydessä

Miten matkailun olosuhteissa tapahtuvia muutoksia voidaan arvioida?

Ilmastonmuutoksen vaikutukset matkailuun riippuvat monesta eri asiasta

- Osa vaikutuksista on suoria, osa epäsuoria
  - Alue- ja matkailun kehittäjän pitäisi osata ennakoita kumpiakin
  - Lisäksi on huomioitava, millä tavalla matkailutoimijat reagoivat muutokseen ja niiden vaikutuksiin

**VASTUULLISEN
MATKAILUN
PORTAAT**